Çekirdek Sa?l?kl? Günler Ölçekleri (CDC HRQOL-4)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çekirdek Sa?l?kl? Günler Ölçekleri (CDC HRQOL-4)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18413

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çekirdek Sa?l?kl? Günler Ölçekleri (CDC HRQOL-4), Amerika Birle?ik Devletleri Hastal?k Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) taraf?ndan geli?tirilmi?, **sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesini** (HRQOL) ölçmeyi amaçlayan dört temel sorudan olu?an k?sa bir araçt?r. Bu ölçek, bireylerin genel sa?l?k durumlar?n? ve son 30 gün içinde fiziksel veya zihinsel sa?l?k sorunlar? nedeniyle ya?ad?klar? k?s?tl? gün say?s?n? de?erlendirmektedir. Sunulan çal??ma, ölçe?in Türkçe'ye **Uyarlama** çal??mas? olup, özellikle **kronik bel a?r?s?** hastalar?nda güvenilirlik ve geçerli?inin ara?t?r?lmas?na odaklanm??t?r. Bu uyarlama, ölçe?in Türkiye'deki klinik ve epidemiyolojik çal??malarda kullan?labilirli?ini sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çekirdek Sa?l?kl? Günler Ölçekleri, Ya?am Kalitesi, HRQOL, CDC HRQOL-4, Kronik Bel A?r?s?, Halk Sa?l???, Uyarlama.

Yazarlar

Uyarlama Çal??mas? Yazarlar?: Aslan-Ba?, Ü., Cavlak, U., Ya?ci, N., Ba?kan, E.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kendi alg?lad?klar? sa?l?k durumlar?n? ve sa?l?k sorunlar? nedeniyle günlük aktivitelerinden k?s?tland?klar? gün say?s?n? h?zl? ve etkin bir ?ekilde ölçmektir. Orijinal olarak **CDC** taraf?ndan halk sa?l??? gözetim sistemleri için geli?tirilen HRQOL-4, hem popülasyon düzeyinde sa?l?k takibinde hem de belirli kronik hastal?klara sahip bireylerde sa?l?k ç?kt?lar?n? de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Türkçe uyarlama çal??mas? ise, bu ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, özellikle **kronik bel a?r?s?** gibi fiziksel k?s?tl?l??a yol açan rahats?zl?klara sahip Türk popülasyonunda **sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesi** düzeylerini güvenilir bir ?ekilde belirlemeyi hedeflemi?tir.

Yap? (Konstrukt)

CDC HRQOL-4, **Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi** (HRQOL) yap?s?n? ölçmektedir. HRQOL, bir bireyin ya?am kalitesini fiziksel ve zihinsel sa?l?k aç?s?ndan nas?l alg?lad???n? kapsayan çok boyutlu bir yap?d?r. Bu ölçek, dört temel bile?en üzerinden bu yap?y? de?erlendirir:

Genel sa?l?k alg?s? (kendini de?erlendirme).
Son 30 günde fiziksel sa?l?k nedeniyle kötü geçen gün say?s?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Son 30 günde zihinsel sa?l?k (stres, depresyon, duygusal sorunlar) nedeniyle kötü geçen gün say?s?.
Son 30 günde fiziksel veya zihinsel sa?l?k sorunlar? nedeniyle günlük aktivitelerin k?s?tland??? gün say?s?.

Bu dört soru, bireyin hem fizyolojik hem de psikolojik iyi olu? halinin k?sa bir özetini sunar ve kronik hastal?klar?n etkilerini izlemek için idealdir.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal geçerlik çal??malar?, CDC'nin geni? popülasyon örneklemlerinde yap?sal ve ay?rt edici geçerli?ini desteklemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Aslan-Ba? vd., 2010), **kronik bel a?r?s?** hastalar?nda ölçe?in geçerli?i incelenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in geçerli?ini desteklemek amac?yla genellikle bilinen gruplar aras?ndaki farklar? inceleyen ay?rt edici geçerlik yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu çal??ma, HRQOL-4'ün, kronik a?r?ya ba?l? olarak ya?am kalitesindeki dü?ü?leri do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? göstermi?tir. Özellikle, ölçe?in fiziksel ve zihinsel sa?l?k k?s?tl?l?k günlerini ölçen maddelerinin, kat?l?mc?lar?n klinik durumlar?yla tutarl? oldu?u tespit edilmi?tir.

Güvenilirlik

CDC HRQOL-4'ün Güvenilirlik düzeyi, uyarlama çal??mas?nda incelenen önemli bir parametredir. Her ne kadar ölçek sadece dört maddeden olu?sa da, bu maddelerin yan?tlar?n?n tutarl?l??? kritik öneme sahiptir.

Aslan-Ba? ve arkada?lar? (2010) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa) de?erleri incelenmi? ve **Türkçe versiyonunun** kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?u bildirilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in kronik hastal??? olan bireylerin sa?l?k durumundaki de?i?kenli?i tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

CDC HRQOL-4, özünde dört ba??ms?z sorudan olu?an bir set olup, genellikle tek bir toplam puan yerine, her bir maddenin sa?lad??? gün say?s? bilgisi ayr? ayr? de?erlendirilir (örn., fiziksel k?s?tl? gün say?s?). Bu nedenle, klasik psikometrik ölçeklerdeki gibi tek bir faktör yap?s? aramaktan ziyade, her bir maddenin temsil etti?i sa?l?k boyutunun ba??ms?z olarak de?erlendirilmesi esast?r.

Ancak, baz? ara?t?rmac?lar bu dört maddeyi iki ana boyutta (Fiziksel Sa?l?k Bile?eni ve Zihinsel Sa?l?k Bile?eni) incelemeyi tercih edebilir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda kullan?lan metodoloji,

ARABPSYCHOLOGY.COM

genellikle bu dört maddenin bir arada sa?l?k durumunun genel bir göstergesi olarak kabul edildi?ini ve kronik a?r? popülasyonunda beklenen sa?l?k ç?kt?lar?yla ili?kisinin güçlü oldu?unu ortaya koymu?tur.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Kendini raporlama ölçe?i. Dört temel soruya dayan?r. ?lk soru genel sa?l?k durumunu Likert benzeri bir ölçekte sorarken, di?er üç soru son 30 gün içindeki gün say?s?n? sormaktad?r (0 ila 30 gün aras?nda de?i?en aç?k uçlu yan?tlar).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal) ve çok say?da uluslararas? dil.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, halk sa?l??? gözetiminde genel popülasyon. Uyarlama çal??mas?nda **kronik bel a?r?s?** hastalar? kullan?lm??t?r.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, kronik bel a?r?s? tan?s? alm?? hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Bu, ölçe?in klinik popülasyonlarda kullan?m?na dair güçlü kan?t sa?lamaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, k?sa ve basit yap?s? sayesinde telefon anketleri, yüz yüze görü?meler veya öz-yönetimli bas?l? formlar arac?l???yla kolayca uygulanabilir. Sa?l?k durumunun k?sa sürede taranmas? için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Güvenilirlik, Geçerlik, **Sa?l?k Durumu**, Fiziksel Sa?l?k, Zihinsel Sa?l?k, K?s?tl? Günler, CDC.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: U?ur Cavlak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ucavlak@pau.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye (Uyarlama çal??mas? s?ras?nda belirtilen afiliasyon).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Orijinal CDC HRQOL-4 ölçe?i, kamu sa?l??? arac? olarak genellikle ücretsiz ve kamuya aç?k kullan?ma sunulmu?tur. Uyarlama çal??mas? 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in uygulanmas? için özel bir ücret talep edilmemektedir, ancak akademik çal??malarda kullan?m için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal PDF, uyarlama çal??mas?na ait detaylar? içermektedir ve buradan indirilebilir: core-healthy-days-measures-cdc-hrqol-4-toad.pdf

Referanslar

Aslan-Ba?, Ü., Cavlak, U., Ya?ci, N., & Ba?kan, E. (2010). Reliability and validity of the Turkish version of the CDC HRQOL-4 scale in patients with **chronic low back pain**. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, *26*(4), 875-879.

Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2000). Measuring Healthy Days: Population Assessment of Health-Related Quality of Life. *CDC Morbidity and Mortality Weekly Report*.

Çekirdek Sa?l?kl? Günler Ölçekleri (CDC HRQOL-4) Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri do?rudan sa?lanmam??t?r. Ancak, CDC HRQOL-4 ölçe?i standart olarak a?a??daki dört temel sorudan olu?maktad?r (Türkçe uyarlama metni için Aslan-Ba? vd., 2010 makalesine ba?vurulmal?d?r):

Temel Sa?l?k Alg?s? Sorusu:

Genel olarak sa?l???n?z? nas?l de?erlendiriyorsunuz? (Mükemmel, Çok ?yi, ?yi, Orta, Kötü)

K?s?tlanm?? Günler Sorular? (Son 30 Gün ?çin):

Son 30 gün içinde, fiziksel sa?l???n?z?n kötü oldu?u kaç gün vard??
Son 30 gün içinde, stres, depresyon veya duygusal sorunlar nedeniyle zihinsel sa?l???n?z?n kötü oldu?u kaç gün vard??
Son 30 gün içinde, fiziksel veya zihinsel sa?l???n?z?n kötü olmas? nedeniyle ola?an faaliyetlerinizi (i?, ev i?leri, günlük ya?am) yapamaman?za neden olan kaç gün vard??

ARABPSYCHOLOGY.COM